

Tři otázky – J 21,15–19

Milí bratři a sestry,

vzkříšený Pán klade Petrovi otázky. Ale slyší to i ostatní učedníci, kteří právě přijali od Ježíše rybu a chléb. Když posnídali, následoval tento rozhovor, jehož byla svědkem docela mladičká církev Kristova. To, jakým způsobem pozval Vzkříšený Petra do služby, nebyla nějaká tajná iniciace. Mnohem blíže to mělo k ordinaci (ustanovení) služebníků v církvi, jaké se účastní celé shromáždění. Vlastně to povolání k následování a k pastýřské funkci má docela slavnostní charakter. Ježíš klade Petrovi stejnou otázku třikrát: „Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ti zde?“ – Jaká je to otázka? – Otázka po lásce. „Miluješ mne?“ Takovou otázku dostáváme nebo sami klademe v soukromí. Tady tomu tak není. Jednoznačně máme všichni vědět, spolu s těmi učedníky, že tahle otázka je nejdůležitější – pro Ježíše i pro ty, kteří ji slyší. A stejně důležitá bude i odpověď. Přitom nás možná hned napadne: Copak Pán a Bůh, jak o Ježíši vyznal Tomáš, copak On nezná odpověď už předem? – Jistě, On odpověď zná. Ale právě Petr a ti ostatní si to mají promyslet a pak si to pamatovat: že základní Boží otázkou vůči člověku je otázka po lásce. „Miluješ mne?“

Když přijdeme na bohoslužbu, možná nás zajímá, co se bude dnes zpívat, kdo přijde a bude s námi v lavici, možná nás zajímá, na jaký text se bude kázat a jestli bude nedělní škola; ale dnes se nám tu připomíná a máme to očekávat, že Pán nám položí otázku po naší lásce. Domníváme se možná, že se ptá hlavně po víře. Ale na prvním místě je láska. Nemělo by nás to překvapit, vždyť přece víme, že nad všechna přikázání Božího zákona Pán Ježíš postavil to dvojí: Miluj Hospodina a miluj svého bližního. Pořadí je jasné. „Miluješ mne?“ Tak se ptá po svém vzkříšení Pán Petra a oslovuje ho přitom starým jménem, „Šimone, synu Janův“. Tím jménem mu připomněl staré časy, kdy ještě Petra charakterizovala příslušnost k otci Janovi. Byl rybářem a měl se rozhodnout, jestli půjde za Ježíšem a stane se tím, kým ho nazve on. Petrem. Silákem, či Skálou.

Asi víte, že s tímto jménem se v dějinách spojovaly pěkné i nepěkné souvislosti týkající se papežů, kteří byli pokládáni za nástupce Petra, za skálu, na níž stojí církev. To vše se ne vždy osvědčilo a ne vždy dělalo Pánu Bohu čest. Ale právě proto máme slyšet tuto otázku, abychom si připomněli, na čem ten úřad pastýřů v církvi má stát především. Jednoznačně: na lásce.

„Šimone, synu Janův, miluješ mne?“ – Ještě se na tu otázku podívejme z jiné strany. Pastýř, vůdce, správce sboru a církve. Neměl by se Pán Ježíš ptát také po jiné kvalifikaci, než jen po lásce? Co zajímá členy sborů, když si hledají své pastýře – faráře? S tím máme nyní zkušenost. A navíc, možná čtete inzeráty sborů v Českém bratru. Dost často hledající sbory požadují, aby to nový farář/ka uměl s dětmi, pořádal tábory a výlety, aby dokázal propojovat generace a v neposlední řadě byl dobrým manažerem celého sborového tělesa. Občas se vyskytne zájem o to, jak káže a jestli se věnuje starým lidem. Ale s touhle otázkou, „Miluješ Pána a Boha Ježíše?“, jsem se ještě nesetkala. Je to otázka Ježíšova. A v evangeliu ji čteme třikrát proto, abychom ji neminuli.

Ale zpět k Petrovi: Právě v jeho případě by mohli ostatní v tom malém shromáždění u ohně projevit obavy. Vždyť sami byli u toho, jak Petr nabízel, že půjde s Pánem i na smrt. Jak se holedbal, jak si byl sebou jistý. A co následovalo? Také to bylo u ohně: třikrát Pána zapřel. „Neznám toho člověka.“ – Může milovat ten, kdo zapřel? Jaká to je láska? Zapomněl na to snad Ježíš? To je nemožné. Nebo to snad chce promlčet? Je to před Pánem Bohem takhle, že vinu raději přehlédne, jen aby se o ní už nemluvilo, jakoby po Velikonocích neexistovala? – Ne, nejde tu o promlčení viny. Však Petr správně chápal ty otázky po lásce. A ve chvíli, kdy se Ježíš potřetí ptal: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“, tak se „zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád.“ – Právě po trojím zapření Pána je tu otázka po lásce také třikrát! Na co jiného by se Petra měl Ježíš ptát, než na to, jestli jej Petr miluje? Nestačí jen přemocť stud a výčitky a podívat se tomu, kterému ublížil, do očí. On musí i odpovědět, jestli jej má rád. Pro Petra je toto chvíle soudu! Takto vypadá Boží soud. Petr cítí, že Pán s ním jedná laskavě, milostivě. To znamená, že Petrovi jeho provinění odpustil. Žádnému mezi těmi, kteří tam byli, nemusel odpustit tolik jako právě Petrovi. Proto také Pán může předpokládat, že jej Petr bude milovat víc než ostatní. Nyní však chce jeho odpověď slyšet.

A Petr odpověděl. Pokaždé stejně: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Za tvé ohromné odpuštění, za lásku tvou, já miluji tebe. A právě tato odpověď kvalifikuje Petra k úkolu. Nebo dokonce k úřadu pastýře

ovcí. Opět třikrát, vždycky po vyznání Petrovy lásky, jej Pán pověřuje: „Pas mé beránky.“ A znovu „Bud pastýřem mých ovcí.“ A potřetí: „Pas mé ovce.“

To je pro nás známý obraz, vidíte. Právě v evangeliu podle Jana o sobě jako o pastýři mluví sám Ježíš. Má teď jeho funkci nahradit Petr? Nepůjde tu o nahrazení. Pán Ježíš mluví o tom, že ovce zůstávají jeho. Ti, kteří uvěří a půjdou za ním, ti kteří přitom budou všelijak bloudit a klopýtat, ti všichni jsou jeho, ne Petrovi. To znamená, že ten jediný pastýř, který zaslouží přívlastek „Dobrý“, je Ježíš. Byl to On, kdo přede- dem řekl, že svůj život dává za ovce a že nikdo je z jeho ruky nevyrve a On žádnou z nich neztratí. Tohle je jasné. Co si musíme ujasnit je, k jaké pastýřské práci je tu povolán Petr a po něm další.

Znamená to, že Dobrý pastýř své ovce na zemi svěřil Petrovi. On se od nynějška má starat o lidi v Kristově církvi tak, jako se stará pastýř o stádo ovcí. Když si ten známý obraz převedeme do skutečnosti mezi lidi, tak se nám tu objasňuje to podstatné: Petr má lidi přivádět Ježíši, aby slyšeli jeho hlas. Povede je k tomu jedinému Dobrému pastýři, u něhož je vše potřebné k životu a to, co udrží při životě. Tou „pas- tvou“ je právě odpuštění. Odpuštění, které Petr sám ve vrchovaté míře přijal a které v něm probudilo ve- likou lásku. Větší, než mají ti, kterým nemuselo být tolik odpuštěno.

To samozřejmě nemá vést k tomu, že každý křesťan musí nejdřív spáchat něco tak zlého jako Petr na veleknězově dvoře. Milovat Pána Ježíše Krista může každý člověk, protože každý potřebuje odpuštění Boží. Míra odpuštění je však zřejmě různá. Čím víc se provinujeme, tím častěji a opakovaně se musí Ježíš ujišťovat o naší lásce. A ten, komu bylo mnoho odpuštěno a hodně proto miluje, bude pak mít při práci více pochopení. Být pastýřem v církvi není jen doprovázet zdravé, silné a poslušné ovečky. Ale znamená to unést také ty, kteří jsou slabí, kteří vzdorují, kteří se provinili, ... Na Petrovi vidíme, že Vzkříšený se právě k takovým hlásí. Petr se nejdřív schovával. Ale na Ježíšovo slovo se nechal pozvat, posílit a s novou horlivostí – před chvílí sám vytáhnul síť plnou velkých ryb! – se pustil do služby. Nyní zakusil, jakou proměnu v hříšném člověku vykoná Boží láska. V člověku zarmouceném nad vlastní vinou, tváří v tvář Ježíšově lásce, se rozhoří láska tak, že ji dovede i slovy vyjádřit: „Ano, Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.“

Petr je pověřen k pastýřské službě a v této souvislosti pozván k následování Ježíše. „Následuj mne! – Bud pastýřem svěřených ovcí.“ A podle raných křesťanských dějin víme, že Petr skutečně v tomto úřadu Pána věrně následoval. Láska Kristova jej vyzbrojila odvahou. Kdo miluje, není mu zatěžko přinést i osobní oběť. Dokonce se raduje z toho, že může tomu, koho má rád, sloužit, i když jej to stojí bolest. Evangelista napsal, že Pán Petrovi naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A traduje se, že Petr zemřel při pro- následování křesťanů v Římě. Mučednická smrt byla brzy považovaná za zvláštní vyznamenání svědků Kristových. A církve si vážila věrných vyznavačů natolik, že jim začala připisovat zvláštní moc přimlvců u Boha, či dokonce byli považováni za zásobárnu odpustků k odpouštění hříšníkům na zemi. To tu však není ani naznačeno. Petr asi nepoložil život za svého Pána, jak kdysi prohlašoval (J 13,36–38). Ale svou smrtí, která patrně přišla až v jeho stařecké bezmocnosti, přesto oslavil Boha. Došel, dosloužil až do konce věrně tomu, který jej povolal do služby a který slíbil: „*Až budu vyvýšen – a vyvýšen byl na kříž i na nebe – pak přitáhnu všechny k sobě.*“

Modleme se:

Pane Ježíši Kriste, tvoje láska k nám je větší než dokážeme pochopit, mocnější než naše zlo. Prosíme tě o tvé odpuštění. Spolu s ním poroste naše láska. Amen.